

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

راهنمای زائر هفت شهر عشق (عتبات عالیات)

سرشناسنامه :

نام کتاب: راهنمای زائر (هفت شهر عشق) عتبات عالیات
گردآوری: اسماعیل دهقان نصیری
طرح جلد و صفحه آرایی: سلیمان جهان‌دیده
ناشر: بهار دلها

نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۴
شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
تلفن مرکز پخش:

استان قم انتشارات بهار دلها
۰۹۱۲۷۵۹۵۲۸۸ - ۰۹۱۲۷۵۳۲۰۴۱
www.baharnashr.ir

فصل اول

سخن آغازین ۹

بخش اول:

منتخب سوره‌ها

آیت الکرسی	۱۲
یس	۱۳
واقعه	۱۸
الرحمن	۲۲
الاعلی	۲۵
ملک	۲۶

بخش دوم:

منتخب ادعیه

زیارت عاشورا	۳۰
دعای توسل	۳۴
زیارت امین الله	۳۸
زیارت جامعه کبیره	۴۱
حدیث کساء	۵۲
زیارت وارث	۵۷
زیارت اربعین	۶۱
دعای فرج	۶۴

فصل دوم

آداب سفر	۶۵
سفر شرعی	۶۶
مسافر کیست	۶۶
آداب زیارت امام حسین علیه السلام	۶۸
برکات زیارت	۷۳
زیارت امام حسین علیه السلام از راه دور	۷۴

۷۵	زیارت با پای پیاده
۷۵	زیارت نیابتی
۷۶	نماز زیارت نیابتی
۷۶	آداب ورود به اماکن مقدس

فصل سوم

بخش اول: نجف اشرف

۹۱	مقام حضرت ابراهیم	۸۰	نجف
۹۱	مقام جبرئیل	۸۰	بارگاه امیرالمومنین
۹۱	مقام حضرت زین العابدین	۸۱	فضیلت زیارت امیرالمومنین
۹۲	مقام امام صادق	۸۱	آداب زیارت امیرالمومنین
۹۲	آرامگاه میثم تمار	۸۴	زیارت امیرالمومنین
۹۴	آرامگاه مسلم ابن عقیل	۸۵	ماجرای شهادت امیرالمومنین
۹۷	آرامگاه مختار ثقفی	۸۶	وداع امیرالمومنین
۹۹	آرامگاه هانی ابن عروه	۸۷	قبرستان وادی السلام
۱۰۰	مسجد سهله	۸۸	آرامگاه سید علی قاضی
۱۰۲	مقام امام زین العابدین	۸۹	مسجد کوفه
۱۰۲	مقام امام صادق	۹۰	مکان ها و مقام ها
۱۰۲	مقام امام زمان	۹۰	مقام رحمه امیرالمومنین
۱۰۲	مقام حضرت خضر	۹۰	مقام بیت الشت
۱۰۲	مقام حضرت ادريس	۹۰	محراب امیرالمومنین
۱۰۳	مقام حضرت ابراهیم	۹۱	مقام حضرت آدم

فصل سوم

بخش دوم: کربلا

- ۱۰۶ کربلا
- ۱۰۶ امام حسین علیه السلام
- ۱۰۷ همسران امام حسین علیه السلام
- ۱۰۸ فضیلت زیارت امام حسین علیه السلام
- ۱۰۹ اذن دخول حرم امام حسین علیه السلام
- ۱۱۰ ماجرای شهادت امام حسین علیه السلام
- ۱۱۲ زیارتنامه امام حسین علیه السلام
- ۱۱۳ حضرت علی اکبر علیه السلام
- ۱۱۴ ماجرای شهادت حضرت علی اکبر علیه السلام
- ۱۱۵ ویژگی‌ها و فضائل اخلاقی
- ۱۱۵ زیارتنامه حضرت علی اکبر علیه السلام
- ۱۱۶ حضرت علی اصغر علیه السلام
- ۱۱۶ ماجرای شهادت حضرت علی اصغر علیه السلام
- ۱۱۷ زیارتنامه حضرت علی اصغر علیه السلام
- ۱۱۷ آرامگاه حبیب ابن مظاهر علیه السلام
- ۱۱۸ ماجرای شهادت حبیب ابن مظاهر علیه السلام
- ۱۱۹ آرامگاه سید ابراهیم مجاب
- ۱۲۰ قتلگاه
- ۱۲۱ زیارت وداع سیدالشهداء علیه السلام
- ۱۲۲ حضرت ابوالفضل علیه السلام

۱۲۵		سیره شخصیتی حضرت ابوالفضل (ع)
۱۲۵		ماجرای شهادت حضرت ابوالفضل (ع)
۱۲۶		زیارتنامه حضرت ابوالفضل (ع)
۱۲۹		وداع حضرت ابوالفضل (ع)
۱۳۰		مقام دستان حضرت ابوالفضل (ع)
۱۳۱		نهر علقمه
۱۳۱		مقام حضرت مهدی (ع)
۱۳۲		خیمه گاه
۱۳۲		تل زنبیه
۱۳۳		آرامگاه طفلان مسلم (ع)

فصل سوم

بخش سوم: کاظمین

۱۴۰		کاظمین
۱۴۰		رواق های حرم
۱۴۱		امام کاظم (ع)
۱۴۱		ماجرای شهادت امام کاظم (ع)
۱۴۴		وداع با امام کاظم (ع)
۱۴۴		حرز امام کاظم (ع)
۱۴۶		امام جواد (ع)
۱۴۷		ماجرای شهادت امام جواد (ع)

۱۴۸.....	زیارتنامه امام جواد (ع)
۱۴۹.....	وداع امام جواد (ع)
۱۵۰.....	حرز امام جواد (ع)

فصل سوم

بخش چهارم: سامرا

۱۵۱.....	سامرا
۱۵۳.....	بارگاه مطهر عسکریین (ع)
۱۵۴.....	امام هادی (ع)
۱۵۵.....	ماجرای شهادت امام هادی (ع)
۱۵۶.....	زیارتنامه امام هادی (ع)
۱۶۰.....	امام حسن عسکری (ع)
۱۶۲.....	ماجرای شهادت امام حسن عسکری (ع)
۱۶۶.....	صلوات خاصه امام حسن عسکری (ع)
۱۶۷.....	زیارت امام هادی (ع) و امام حسن عسکری (ع)
۱۶۹.....	زیارت وداع امام هادی (ع) و امام حسن عسکری (ع)
۱۶۹.....	آرامگاه نرجس خاتون (ع)
۱۷۰.....	آرامگاه حکیمه خاتون (ع)
۱۷۱.....	سرداب مقدس یا سرداب غیبت
۱۷۲.....	زیارتنامه
۱۷۳.....	امامزاده سید محمد (ع)

فصل سوم

بخش پنجم: اطلاعات عمومی

- ۱۷۶.....اطلاعات سفر، سفارتخانه و کنسولگری ایران در عراق
- ۱۷۷.....وسایل مورد نیاز پیاده روی اربعین
- ۱۷۸.....نکات مهم پیاده روی اربعین
- ۱۸۰.....توصیه‌هایی برای حفظ سلامت پیش از سفر به عراق
- ۱۸۱.....اعداد در لهجه عراق
- ۱۸۱.....کلمات مربوط به عبور از مرز، راه‌ها و سفر
- ۱۸۲.....کلمات مربوط به موکب یا محل اقامت
- ۱۸۳.....کلمات مربوط به غذا و خوراکی
- ۱۸۴.....کلمات کاربردی در پیاده روی اربعین
- ۱۸۴.....نکات مهم در لهجه عراقی
- ۱۸۵.....کلمات مهم و پر کاربرد
- ۱۸۶.....کلمات کاربردی برای بیمارستان و درمانگاه
- ۱۸۷.....مسیرهای اصلی پیاده روی اربعین
- ۱۸۸.....توصیه‌های مقام معظم رهبری
- ۱۸۹.....سخن پایانی
- ۱۸۹.....شیوه‌های حفظ آثار معنوی و اخلاقی سفر اربعین

سخن آغازین

چگونه از سفر زیارتی بهره معنوی بیشتری ببریم؟

در طول عمر انسان، برخی فرصتها فراهم می شود و نفحاتی می وزد که همیشگی نیست و باید انسان حداکثر بهره را از این فرصتها ببرد آن گونه که رسول خدا ﷺ فرمود:

إِنَّ لِرَبِّكُمْ فِي أَيَّامِ دَهْرِكُمْ نَفَحَاتٍ إِلَّا فَتَعَرَّضُوا لَهَا

در طول عمر شما نسیم لطف و عنایت الهی مکرر می وزد شما فرصت را از دست ندهید و خود را در معرض این الطاف قرار دهید. سفر زیارتی کربلا با ویژگی ها و مختصاتی که دارد سفری استثنایی و کم نظیر و بلکه بی نظیر است و چنانچه هدفمند و همراه با برنامه حساب شده باشد، می تواند آثار و برکات معنوی زیادی برای زائر کربلا به همراه داشته باشد.

از این رو باید نهایت تلاش را بکار گرفت تا حداکثر بهره برداری معنوی از آن گردد.

این اثر در صدد نشان دادن گوشه هایی از فرهنگ تشریف به اماکن زیارتی و آشنایی با اماکن مقدس عتبات عالیات است.

همان

بهار

این کتاب شامل مقدمه و سه فصل است.

فصل اول: منتخب سوره ها و دعاها آمده است.

فصل دوم: به آشنایی با برخی احکام و آثار معنوی زیارت اختصاص یافته است.

فصل سوم: به معرفی اماکن مقدس عتبات عالیات می پردازد در پایان، نکات ضروری، پرکاربرد و مورد نیاز بیان شده است. زائران علاوه بر زیارت و درس آموزی و الگوگیری از اهل بیت (ع) در مسیر زندگی خود، آثار و برکاتی همچون پاک شدن از آلودگی های روحی و اخلاقی را به دست می آورند. زائر عارف با این پالایش می تواند در مسیر کمال سیر کند و خود را به خداوند نزدیک سازد و مسیر بهشت را بیپیماید.

فصل اول

بخش اول

منتخب سوره‌ها

آیت الکرسی

مجموعه‌ای از صفات جمال و جلال خداوند است که هم شامل صفات ذات خداوند از جمله وحدانیت، حیات، قیومیت، علم و قدرت و هم شامل صفات فعل او مانند مالکیت بر جهان هستی و شفاعت می‌شود.

این آیه به دلیل جمله «وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ» به «آیة الْکُرْسِی» معروف شده است. (سوره بقره: ۲۵۵)

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سَنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أُولَئِكَ فِي الظُّلُمَاتِ يُخْرِجُهُم مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ.

هَمَز

هَمَز

هَمَز

وَنُفُورٍ (٢١) أَفَمَنْ يَمْشِي مُكِبًّا عَلَى وَجْهِهِ أَهْدَى
أَمْ مَنْ يَمْشِي سَوِيًّا عَلَى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ (٢٢) قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ
السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا
تَشْكُرُونَ (٢٣) قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ
وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ (٢٤) وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (٢٥) قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ
وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ (٢٦) فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سِيئَتْ
وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ
تَدْعُونَ (٢٧) قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِيَ اللَّهُ وَمَنْ
مَعِيَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ
أَلِيمٍ (٢٨) قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ آمَنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا
فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ (٢٩) قُلْ
أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ
مَعِينٍ (٣٠).

فصل اول

بخش دوم
منتخب ادعیه

زيارت عاشورا

عاشورا

عاشورا

عاشورا

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَاعَبْدِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ
رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَابْنَ
سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ فَاطِمَةَ سَيِّدَةِ
نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ثَارَ اللَّهِ وَابْنَ ثَارِهِ،
وَالْوَثَرَ الْمُؤَثَّرَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى الْأَزْوَاجِ الَّتِي
حَلَّتْ بِفَنَائِكَ، عَلَيْكُمْ مِنِّي جَمِيعاً سَلَامُ اللَّهِ أَبَدًا مَا
بَقِيَتْ وَبَقِيَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ، يَا أَبَاعَبْدِ اللَّهِ لَقَدْ عَظُمَتْ
الرَّزِيئَةُ، وَجَلَّتْ وَعَظُمَتْ الْمُصِيبَةُ بِكَ عَلَيْنَا وَعَلَى
جَمِيعِ أَهْلِ الْأَسْلَامِ، وَجَلَّتْ وَعَظُمَتْ مُصِيبَتُكَ فِي
السَّمَوَاتِ، عَلَى جَمِيعِ أَهْلِ السَّمَوَاتِ، فَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً
أَسَّسَتْ أَسَاسَ الظُّلْمِ وَالْجَوْرِ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ،
وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً دَفَعَتْكُمْ عَنْ مَقَامِكُمْ، وَأَزَالَتْكُمْ عَنْ
مَرَاتِبِكُمْ الَّتِي رَتَّبَكُمْ اللَّهُ فِيهَا، وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً
قَتَلَتْكُمْ، وَلَعَنَ اللَّهُ الْمُمَهِّدِينَ لَهُمْ بِالتَّمْكِينِ مِنْ
قِتَالِكُمْ، بَرِئْتُ إِلَى اللَّهِ وَإِلَيْكُمْ مِنْهُمْ، وَمِنْ أَشْيَاعِهِمْ
وَأَتْبَاعِهِمْ وَأَوْلِيَائِهِمْ، يَا أَبَاعَبْدِ اللَّهِ إِنِّي سَلِّمُ لِمَنْ

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَوْلِيَاءَ اللَّهِ وَ أَحِبَّاءَهُ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ
 يَا أَصْفِيَاءَ اللَّهِ وَ أَوْدَاءَهُ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ دِينِ
 اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ رَسُولِ اللَّهِ السَّلَامُ
 عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا
 أَنْصَارَ فَاطِمَةَ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا
 أَنْصَارَ أَبِي مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الْوَلِيِّ [الزَّكِيِّ]
 النَّاصِحِ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ بِأَبِي
 أَنْتُمْ وَ أُمِّي طِبْتُمْ وَ طَابَتِ الْأَرْضُ الَّتِي [أَنْتُمْ] فِيهَا
 دُفِنْتُمْ وَ فُزْتُمْ فَوْزًا عَظِيمًا فَيَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَكُمْ
 فَأَفُوزَ مَعَكُمْ.

زيارت اربعين

السَّلَامُ عَلَى وَلِيِّ اللَّهِ وَ حَبِيبِهِ السَّلَامُ عَلَى خَلِيلِ اللَّهِ وَ
 نَجِيبِهِ السَّلَامُ عَلَى صَفِيِّ اللَّهِ وَ ابْنِ صَفِيهِ السَّلَامُ عَلَى
 الْحُسَيْنِ الْمَظْلُومِ الشَّهِيدِ السَّلَامُ عَلَى أَسِيرِ الْكُرْبَاتِ وَ
 قَتِيلِ الْعَبَرَاتِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُ أَنَّهُ وَلِيُّكَ وَ ابْنُ وَلِيِّكَ وَ
 صَفِيُّكَ وَ ابْنُ صَفِيِّكَ الْفَائِزُ بِكَرَامَتِكَ أَكْرَمَتَهُ بِالشَّهَادَةِ وَ
 حَبَوْتَهُ بِالسَّعَادَةِ وَ اجْتَبَيْتَهُ بِطِيبِ الْوِلَادَةِ وَ جَعَلْتَهُ سَيِّدًا مِّنْ

هَمَزَات

مَدَامُ

هَمَزَات

السَّادَةِ وَ قَائِدًا مِنَ الْقَادَةِ وَ ذَائِدًا مِنَ الذَّادَةِ وَ أُعْطِيَتْهُ
مَوَارِيثَ الْأَنْبِيَاءِ وَ جَعَلَتْهُ حُجَّةً عَلَى خَلْقِكَ مِنَ الْأَوْصِيَاءِ
فَاعْذَرَ فِي الدُّعَاءِ وَ مَنَحَ النُّصْحَ وَ بَذَلَ مُهْجَتَهُ فِيكَ لِيَسْتَنْقِذَ
عِبَادَكَ مِنَ الْجَهَالَةِ وَ حَيْرَةِ الضَّلَالَةِ وَ قَدْ تَوَازَرَ عَلَيْهِ مَنْ
غَرَّتْهُ الدُّنْيَا وَ بَاعَ حَظَّهُ بِالْأَرْذَلِ الْأَدْنَى وَ شَرَى آخِرَتَهُ بِالثَّمَنِ
الْأَوْكَسِ وَ تَعَطَّرَسَ وَ تَرَدَّى فِي هَوَاهُ وَ أَسْحَطَكَ وَ أَسْحَطَ
نَبِيَّكَ ، وَ أَطَاعَ مِنْ عِبَادِكَ أَهْلَ الشَّقَاقِ وَ النَّفَاقِ وَ حَمَلَةَ
الْأَوْزَارِ الْمُسْتَوْجِبِينَ النَّارِ [لِلنَّارِ] فَجَاهَدَهُمْ فِيكَ صَابِرًا
مُحْتَسِبًا حَتَّى سَفِكَ فِي طَاعَتِكَ دَمَهُ وَ اسْتَبِيحَ حَرِيمَهُ
اللَّهُمَّ فَالْعَنُهُمْ لَعْنًا وَبِيلاً وَ عَذِّبْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا السَّلَامُ عَلَيْكَ
يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ سَيِّدِ الْأَوْصِيَاءِ أَشْهَدُ
أَنَّكَ أَمِينُ اللَّهِ وَ ابْنُ أَمِينِهِ عِشْتَ سَعِيدًا وَ مَضَيْتَ حَمِيدًا وَ
مُتَّ فَقِيدًا مَظْلُومًا شَهِيدًا وَ أَشْهَدُ أَنَّ اللَّهَ مُنْجِزُ مَا وَعَدَكَ وَ
مُهِلِكَ مَنْ خَذَلَكَ وَ مُعَذِّبُ مَنْ قَتَلَكَ وَ أَشْهَدُ أَنَّكَ وَفَيْتَ بِعَهْدِ
اللَّهِ وَ جَاهَدْتَ فِي سَبِيلِهِ حَتَّى أَتَاكَ الْيَقِينُ فَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ
قَتَلَكَ وَ لَعَنَ اللَّهُ مَنْ ظَلَمَكَ وَ لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً سَمِعَتْ بِذَلِكَ
فَرَضِيَتْ بِهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ أَنِّي وَلِيُّ لِمَنْ وَالَاهُ وَ عَدُوُّ

لِمَنْ عَادَاهُ بِأَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ أَشْهَدُ أَنَّكَ كُنْتَ
نُورًا فِي الْأَصْلَابِ الشَّامِخَةِ وَالْأَرْحَامِ الْمُطَهَّرَةِ [الطَّاهِرَةِ] لَمْ
تُنَجِّسْكَ الْجَاهِلِيَّةُ بِأَنْجَاسِهَا وَ لَمْ تُلْبِسْكَ الْمُدْلِهَمَاتُ مِنْ
ثِيَابِهَا وَ أَشْهَدُ أَنَّكَ مِنْ دَعَائِمِ الدِّينِ وَ أَرْكَانِ الْمُسْلِمِينَ وَ
مَعْقِلِ الْمُؤْمِنِينَ وَ أَشْهَدُ أَنَّكَ الْإِمَامُ الْبَرُّ التَّقِيُّ الرَّضِيُّ الزَّكِيُّ
الْهَادِي الْمَهْدِيُّ وَ أَشْهَدُ أَنَّ الْأَنْمَةَ مِنْ وَلَدِكَ كَلِمَةُ التَّقْوَى وَ
أَعْلَامُ الْهُدَى وَ الْعُرْوَةُ الْوُثْقَى وَ الْحُجَّةُ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا وَ
أَشْهَدُ أَنِّي بِكُمْ مُؤْمِنٌ وَ بِإِيَابِكُمْ مُوقِنٌ بِشَرَائِعِ دِينِي وَ خَوَاتِيمِ
عَمَلِي وَ قَلْبِي لِقَلْبِكُمْ سَلَمٌ وَ أَمْرِي لِأَمْرِكُمْ مُتَّبِعٌ وَ نَصْرَتِي
لَكُمْ مُعَدَّةٌ حَتَّى يَأْذَنَ اللَّهُ لَكُمْ فَمَعَكُمْ مَعَكُمْ لَا مَعَ عَدُوِّكُمْ
صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَ عَلَى أَرْوَاحِكُمْ وَ أَجْسَادِكُمْ
[أَجْسَامِكُمْ] وَ شَاهِدِكُمْ وَ غَائِبِكُمْ وَ ظَاهِرِكُمْ وَ بَاطِنِكُمْ آمِينَ
رَبِّ الْعَالَمِينَ.

فصل دوم

آداب سفر

مسافر و سفر شرعی

سفر شرعی: سفری است که نماز، در آن شکسته است و روزه هم نباید گرفت.

مسافر کیست: مسافر در فقه اسلامی کسی است که به سبب دور شدن از وطن شرعی، احکام خاصی بر برخی اعمال عبادی او حاصل می‌شود. در فقه شیعه، به کسی مسافر گفته می‌شود که قصد سفر از وطن و رفتن به جای دیگری دارد که فاصله آن مسافرتش (رفت و برگشت) از هشت فرسخ شرعی که حدود ۴۵ کیلومتر است کمتر نباشد.

از نظر فقهی، سفری که باعث شکسته شدن نماز و باطل شدن روزه می‌شود **هشت** شرط دارد:

۱). اگر فرد می‌خواهد از وطنش به مقصدی برسد و قصد ندارد پس از رسیدن به مقصد به وطن خود برگردد، یا می‌خواهد از مقصد به وطن خود برگردد، مسافت سفر او دست کم هشت فرسخ باشد و اگر قصد دارد پس از رسیدن به مقصد به وطن خود برگردد، رفت و برگشت او، دست کم، هشت فرسخ شرعی (دست کم ۴۱ و حداکثر ۴۵ کیلومتر) و رفت او کمتر از ۴ فرسخ نباشد.

۲). از اول مسافرت، قصد پیمودن ۸ فرسخ را داشته باشد.

۳). بین راه از قصدش برنگردد.

۴). نخواهد بین پیمودن ۸ فرسخ، از وطن خود بگذرد یا دست کم ۱۰ روز در جایی بماند.

۵). برای کار حرام سفر نکند.

۶). از صحرانشین‌هایی نباشد که در بیابان‌ها گردش می‌کنند و هر جا آب و خوراک برای خود و حیواناتشان پیدا کنند می‌مانند و بعد از مدتی به جای دیگر می‌روند (مانند عشایر).

۷). شغلش مسافرت نباشد؛ مانند راننده.

۸). به حد تَرْخُص برسد؛ یعنی به قدری از شهرش دور شود که دیوار شهر را نبیند و صدای اذان آن را نشنود.

مسافر می‌تواند در مسجدالحرام، مسجد النبی، مسجد کوفه و حرم امام حسین (ع) نماز را تمام یا شکسته بخواند ولی تمام خواندن با فضیلت‌تر است. مسافر در تمام روزه (زیر گنبد) حرم مطهر امام حسین (ع) و رواق‌ها و مسجد متصل به آن، می‌تواند نماز را تمام بخواند، ولی در غیر از روزه؛ یعنی در رواق‌ها و مسجد متصل به آن، احتیاط مستحب است که نماز را شکسته بخواند.

مسافر در صحن حرم امام حسین (ع) و شهر کربلا باید نماز را شکسته بخواند.

۴). زائر کنار ضریح بایستد و یا به ضریح تکیه دهد و ضریح را ببوسد.

۵). زائر پیش روی امام و پشت به قبله بایستد.

۶). زائر پس از اتمام زیارت، ابتدا گونه راست خود را بر ضریح بگذارد و با تضرع و زاری دعا کند و پس از آن گونه چپ خود را بر ضریح بگذارد و با خواهش و اصرار به حقّ آن امام، از خداوند برآورده شدن حاجت خود را بخواهد و امام را نزد خدا شفیع خود سازد و هر چه بتواند در دعا خواهش و اصرار کند و پس از آن به طرف بالای سر برود و رو به قبله بایستد و دعا کند.

۷). زائر زیارت‌های نقل شده در روایات مثل جامعه کبیره و امین الله را بخواند.

۸). زائر پس از اتمام زیارت، دو رکعت نماز در بالای سر امام بخواند.

امام صادق علیه السلام فرمود:

هر که حرم امامان معصوم علیهم السلام را پیش از مُردن زیارت کند و در آنجا چهار رکعت نماز (دو تا دو رکعتی) بخواند؛ ثواب يك حج و عمره در نامه اعمالش ثبت می‌شود.

۹). زائر بعد از نماز، برای دین و دنیای خود دعا کند، زیرا دعا در چنین زمان و مکانی به اجابت نزدیکتر است.

۱۰. تلاوت کردن قرآن در مقابل ضریح و هدیه کردن ثواب آن به امام علیه السلام از آداب زیارت است.

ثواب این تلاوت به زائر می‌رسد.

۱۱. حضور قلب در مقابل امام علیه السلام و توبه از گناه و استغفار کردن نیز از آداب زیارت است.

تأثیر یافتن از زیارت و نمایان شدن زیارت در گفتار و رفتار زائر، بسیار ارزشمند است.

۱۲. زائر به خادمان حرم احترام بگذارد.

خادمان حرم هم باید وارسته، شایسته، اهل خیر و صلاح و متدین باشند و رفتار ناملایم برخی زائران را تحمل کنند و با آنان، درشتی حرف نزنند و غریبان را راهنمایی و مشکلات آنان را حل کنند.

۱۳. زائر در زیارت آخر، وداع کند و زیارت دوباره را از خدا درخواست کند.

صدقنه در عراق و یمن هم بپا شود

ما را حسین دور خودش جمع می‌کند

همان

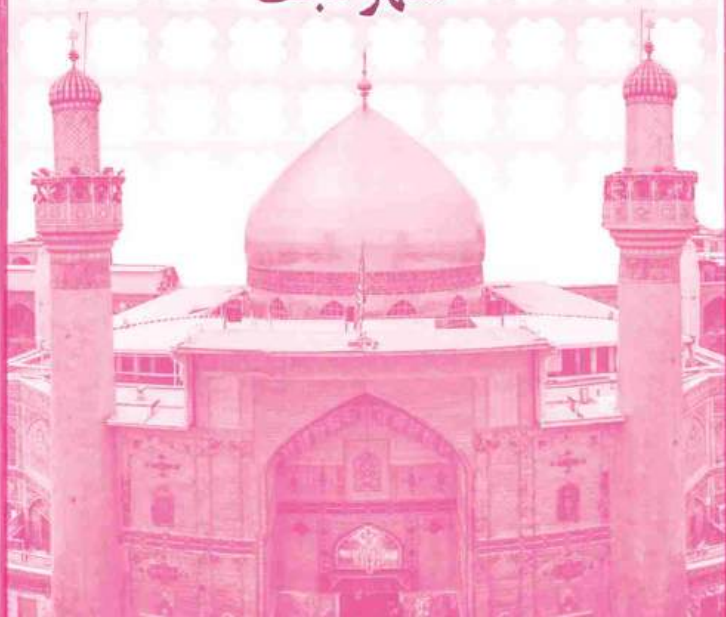

بنا

فصل سوم

بخش اول

شهر نجف

شهر نجف

نَجَف از شهرهای زیارتی عراق است و بارگاه امام علی علیه السلام در آن جا قرار دارد. این شهر پیش از اسلام، محل سکونت بوده است؛ اما با ساخته شدن قبه و بارگاه بر مقبره امام علی علیه السلام در قرن دوم هجری، تبدیل به یک شهر پر رونق شد و بسیاری از شیعیان به این شهر مهاجرت کردند.

واژه «نجف» به معنای مکانی مرتفع و مستطیل شکل است که آب در اطراف آن جمع می شود ولی از سطح آن بالا نمی رود. شیخ صدوق با تکیه بر روایتی از امام صادق علیه السلام، واژه «نجف» را برگرفته از کلمه «نی جَف» به معنای «دریای نی خشک شد»، می داند.

بارگاه امیرالمومنین علیه السلام

در سال ۱۳۵ ق. برای نخستین بار، محل دفن حضرت علی علیه السلام نمایان شد. بناهای مختلفی بر روی این قبر در زمان های مختلف ساخته شد.

عضدالدوله دیلمی و شاه صفی از جمله افرادی بودند که بناهای

باشکوهی برای آرامگاه امام علی علیه السلام بنا کردند.

اکنون حرم امام علی علیه السلام بنای بزرگی شامل چهار در، پنج ایوان، یک صحن بزرگ، یک روضه و ضریح است. بنای حرم بعد از سقوط صدام در عراق، رو به پیشرفت است. در سال‌های اخیر، صحنی به نام صحن حضرت فاطمه علیها السلام در قسمت غربی حرم، در دست ساخت است که فضای کلی حرم را تا ۱۴۰ هزار متر مربع گسترش می‌دهد.

فضیلت زیارت امیر المومنین علیه السلام

احادیث فراوانی درباره فضیلت زیارت امیر مؤمنان علیه السلام از پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام نقل شده است. آثار و برکات فراوانی برای این زیارت در روایات بیان شده است، مانند: اجابت دعا، شفاعت پیامبر صلی الله علیه و آله، برطرف شدن غم، شادی دل، شفای از بیماری‌ها و ورود به بهشت.

آداب زیارت امیرالمؤمنین علیه السلام

آداب زیارت امیرالمؤمنین علیه السلام که در منابع شیعی آمده است: به نجف که رسیدی بایست و بگو:

اَللّٰهُ اَكْبَرُ، اَللّٰهُ اَكْبَرُ اَهْلَ الْكِبَرِيَاءِ وَ الْمَجْدِ وَ الْعِظَمَةِ؛ اَللّٰهُ اَكْبَرُ
اَهْلَ التَّكْبِيرِ وَ التَّقْدِيسِ وَ التَّسْبِيحِ وَ الْاِلَآءِ؛ اَللّٰهُ اَكْبَرُ مِمَّا
اَخَافُ وَ اَحْذَرُ....؛

قبرستان وادی السلام

«وادی السلام» از بزرگترین و قدیمی‌ترین قبرستان‌های جهان اسلام واقع در شهر نجف اشرف نزدیک حرم مطهر امام علی (ع) می‌باشد و بیست کیلومترمربع مساحت دارد. این قبرستان بعد از بقیع و قبرستان ابوطالب، مهم‌ترین

و والاترین قبرستان‌های مسلمین محسوب می‌شود. قدمت این قبرستان به بیش از هزار سال می‌رسد. امام علی (ع) می‌فرماید: «در این سرزمین ارواح مؤمنان دسته دسته با یکدیگر صحبت می‌کنند و هر مؤمنی در هر جایی از زمین بمیرد به او گفته می‌شود: «به وادی السلام ملحق شو که وادی السلام جایگاهی از بهشت است». و نیز از امام صادق (ع) نقل است: «هر مؤمنی که در شرق یا غرب عالم بمیرد، خداوند روحش را به وادی السلام می‌برد». در این قبرستان قبر تعدادی از پیامبران الهی و بسیاری از صالحان و بزرگان دین از جمله مقبره **حضرت هود (ع)** و **حضرت صالح (ع)** می‌باشد و دلیل صحت وجود این مقابر احادیث شیعه می‌باشد.

امام حسن مجتبی (ع) می‌فرمایند امیرمؤمنان (ع) به ایشان فرمودند: «مرا پشت کوفه، در قبر دو برادرم هود و صالح، به خاک

مقام حضرت ابراهیم علیه السلام:

در قسمت شمال غربی مسجد سهله قرار دارد و محل زندگی حضرت ابراهیم علیه السلام در زمان جنگ عقالمه بود.

مقام صالحان:

این مقام که به مقام حضرت هود علیه السلام و حضرت صالح علیه السلام نیز معروف است در گوشه شمال شرقی مسجد قرار گرفته است. این دو پیامبر الهی در آنجا به دعا و مناجات مشغول بوده‌اند.

فضیلت‌های مسجد سهله

۱. رفع اندوه و مشکل

هر که بین نماز مغرب و عشاء، دو رکعت نماز در این مسجد بخواند خداوند اندوهش را برطرف می‌کند و گره از کارش می‌گشاید.

۲. محل نماز پیامبران

امام صادق علیه السلام فرمود: هیچ پیامبری مبعوث نشده مگر آنکه در این مسجد نماز خوانده است.

۳. محل سجده ملائکه

امام صادق علیه السلام فرمود: فرشتگان، شب و روز در این مسجد به عبادت و نماز می‌پردازند.

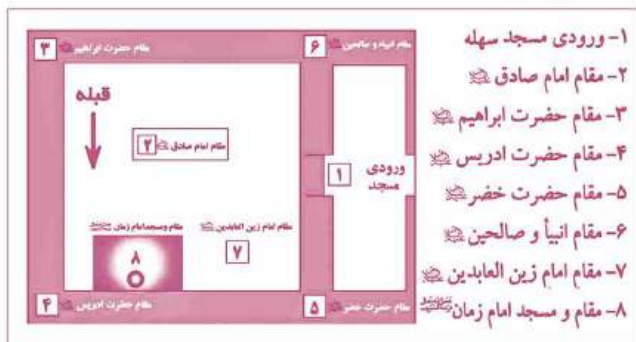
۴). زیاد شدن طول عمر

امام صادق علیه السلام پس از شهادت عمویش زید بن علی فرمود: اگر عمویم، زمانی که از شهر کوفه خارج شد، به مسجد سهله می‌رفت و به عبادت و نماز می‌پرداخت و به خدا پناه می‌برد، خداوند ۲۰ سال به عمر او می‌افزود.

امام سجاده علیه السلام نیز در همین باره فرمود: هر که دو رکعت نماز در مسجد سهله بخواند خداوند دو سال به عمرش اضافه می‌کند.

۵). کسب درجات رفیع

امام صادق علیه السلام فرمودند هر که در مسجد سهله خواسته‌ای از خدا داشته باشد خداوند خواسته‌اش را روا می‌سازد و در روز قیامت به مقام والایی دست پیدا می‌کند تا جایی که به مقام حضرت ادريس علیه السلام برسد و از حيله دشمنان و غم دنیا در پناه خداوند باشد.

فصل سوم
بخش دوم
شهر کربلا

شهر کربلا

کربلا از شهرهای زیارتی شیعیان در عراق است. پیشینه کربلا به قبل از اسلام و دوره بابلی برمی گردد. پس از فتوحات اسلامی، قبائلی در اطراف کربلا و نزدیک رود فرات زندگی می کردند. پس از

شهادت امام حسین علیه السلام و یارانش در واقعه عاشورا و تدفین پیکر آنان در کربلا، شیعیان برای زیارت حرم امام حسین علیه السلام راهی کربلا می شدند.

امام حسین علیه السلام

حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام سومین امام شیعیان جهان؛ دومین فرزند برومند و گرانقدر حضرت امام علی علیه السلام و حضرت فاطمه زهرا علیه السلام، پس از امام حسن مجتبی علیه السلام است. حضرت امام حسین علیه السلام، گوهری الهی و تابناک، چراغ درخشان و جاودان هدایت، و کشتی نجاتی است که همراه بر تارک تاریخ می درخشد و خواهد درخشید (إِنَّ الْحُسَيْنَ مِصْبَاحُ الْهُدَى وَ سَفِينَةُ النَّجَاةِ) و طالبان هدایت و انسان های خسته از ظلم

همراه

همراه

همراه

حضرت علی اصغر علیه السلام

حضرت علی اصغر علیه السلام، فرزند شیرخوار امام حسین علیه السلام، در واقعه کربلا به شهادت رسید. نام او را عبدالله، علی و عبدالله رضیع (شیرخوار) ذکر کرده‌اند. نام مادرش رباب است.

علی اصغر علیه السلام به باب الحوائج

معروف است. در مقتل ابومخنف آمده که کودک شیرخوار حسین علیه السلام در کربلا شش ماهه بوده است.

ماجرای شهادت حضرت علی اصغر علیه السلام

سبط ابن جوزی از هشام بن محمد کلبی میگوید، امام حسین علیه السلام در حال سخن گفتن با لشکریان عمر بن سعد بود، یکی از اطفالش را دید که از تشنگی می‌گرید، او را روی دست گرفت و گفت:

«ای جماعت! اگر به من رحم نمی‌کنید، پس به این کودک شیرخوار رحم کنید». مردی از سپاه کوفه تیری بر گلویش زد و آن کودک را به شهادت رساند.

هشام

ماجرای شهادت حضرت علی اصغر علیه السلام

هشام

عَلَيْكَ سَلَامٌ مُودَّعٍ لَأَسْمِمْ وَلَا قَالَ، فَإِنْ أَمْضِ فَلَا عَنْ مَلَاةٍ،
وَإِنْ أَقِمَّ فَلَا عَنْ سُوءِ ظَنٍّ بِمَا وَعَدَ اللَّهُ الصَّابِرِينَ، لَا جَعَلَهُ اللَّهُ
آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي لِزِيَارَتِكَ، وَرَزَقَنِي اللَّهُ الْعُودَ إِلَى مَشْهَدِكَ،
وَالْمَقَامَ بِفِنَائِكَ، وَالْقِيَامَ فِي حَرَمِكَ، وَإِيَّاهُ أَسْأَلُ أَنْ يُسَعِدَنِي
بِكُمْ، وَيَجْعَلَنِي مَعَكُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.

حضرت ابوالفضل

عباس بن علی ابن ابی طالب علیه السلام مشهور به ابوالفضل علیه السلام پنجمین پسر امام علی علیه السلام و اولین فرزند فاطمه بنت حزام معروف به ام البنین است. امام علی علیه السلام ده سال پس از وفات حضرت فاطمه علیه السلام، با ام البنین ازدواج کرد.

امام علی علیه السلام از عقیل خواسته بود همسری برای او پیدا کند که بتواند فرزندان دلیر و شجاعی به دنیا بیاورد. فاطمه را به علت داشتن چهار پسر به نام های عباس، عون، جعفر و عثمان، ام البنین (مادر پسران) نامیده اند.

ام البنین ۲۰ سال پس از شهادت حضرت علی علیه السلام زنده بود اما آن چنان به امیرالمؤمنین علیه السلام وفادار بود که پس از شهادت آن حضرت، ازدواج نکرد.

حضرت عباس علیه السلام در چهارم شعبان سال ۲۶ ق در مدینه به دنیا آمد. امام علی علیه السلام او را در آغوش گرفت و «عباس» نامید سپس در گوش‌هایش اذان و اقامه گفت و بازوهایش را بوسید و گریه کرد. امام علی علیه السلام در پاسخ به ام‌البنین که دلیل گریه او را جویا شد، گفت: دو بازوی عباس علیه السلام در راه کمک به حسین علیه السلام جدا می‌شود. خداوند در برابر دو دست بریده‌اش، دو بال در آخرت به او عطا می‌کند.

حضرت عباس علیه السلام به «ابوالقاسم» (به دلیل داشتن پسری به نام قاسم)، ابوالقربة (به دلیل بردن مشک آب به خیمه) و ابوالفرجة (به دلیل متوسل شدن شیعیان به او در زمان مشکلات) مشهور است. القاب حضرت عباس علیه السلام عبارت است از: باب الحوائج، قمر بنی هاشم، سقا، الشهید و

حضرت عباس علیه السلام با لبابه نوه عباس بن عبدالمطلب ازدواج کرد. لبابه برای عباس، دو پسر به نام‌های فضل و عبیدالله به دنیا آورد. حضرت عباس علیه السلام چهره زیبا، بدنی قوی و قدی بلند داشت. او را قمر بنی هاشم می‌خواندند. ایشان زمانی که بر روی اسب می‌نشست پاهایش روی زمین کشیده می‌شد. نه تنها در قامت رشید بود، بلکه در خرد، برتر و در جلوه‌های انسانی هم رشید بود. بخشنده، شجاع و دلیر بود. رفتار پسندیده او بین مردم زبانزد بود.

برادران حضرت عباس علیه السلام در روز عاشورا پیش از او به شهادت رسیدند؛ جعفر در ۲۹ سالگی، عبدالله در ۲۵ سالگی و عثمان در ۲۱ سالگی.

سیره‌ی شخصیتی حضرت ابوالفضل علیه السلام

در سیره شخصیتی حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام چهار ویژگی مهم وجود دارد که در زیارت حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام نیز به آن اشاره شده است:

فردی تسلیم، تصدیق، وفادار و خیرخواه بوده‌اند.

ماجرای شهادت حضرت ابوالفضل علیه السلام

در واقعه عاشورا از آن جا که دشمنان از حضرت عباس علیه السلام وحشت زیادی داشتند، تصمیم گرفتند که مانع برگشت ایشان به خیمه شوند. بنابراین هنگامی که حضرت عباس علیه السلام با مشک پر از آب از فرات بیرون آمد توسط سپاهیان شمر دوره شد تا نتواند آب را به خیمه ببرد. سپاهیان شمر در روز عاشورا بیشتر از هر کس قصد داشتند که حضرت عباس علیه السلام را در ابتدا از میان بردارند اما از میان سپاهیان تقریباً کمتر کسی جرأت می‌کرد که به ایشان حمله کند. شمر که خودش هم از نگاه حضرت عباس علیه السلام ترس داشت در تلاش بود تا با دوره کردن حضرت عباس علیه السلام و کشتن ایشان آسوده خیال

همایون

مَدَن

همایون

عَلَيْنَ وَحَشَرَكَ مَعَ النَّبِيِّينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ
وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا أَشْهَدُ أَنَّكَ لَمْ تَهِنْ وَلَمْ
تَنْكَلْ وَأَنَّكَ مَضَيْتَ عَلَى بَصِيرَةٍ مِنْ أَمْرِكَ مُقْتَدِيًا بِالصَّالِحِينَ
وَمُتَّبِعًا لِلنَّبِيِّينَ فَجَمَعَ **اللَّهُ** بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ وَبَيَّنَ رَسُولُهُ
وَأَوْلِيَائِهِ فِي مَنَازِلِ الْمُخْبِتِينَ فَإِنَّهُ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ.

آن گاه به جانب سر آن حضرت برگرد و دو رکعت نماز بخوان
و پس از آن هرچه خواستی نماز بخوان و بسیار دعا کن و به
دنبال این چند رکعت بگو:

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّآلِ مُحَمَّدٍ وَلَا تَدْعُ لِيْ فِيْ هٰذَا الْمَكَانِ
الْمَكْرَمِ وَالْمَشْهَدِ الْمُعْظَمِ ذَنْبًا اِلَّا غَفَرْتَهُ وَلَا هَمًّا اِلَّا فَرَجْتَهُ
وَلَا مَرَضًا اِلَّا شَفَيْتَهُ وَلَا عِيْبًا اِلَّا سَوَّيْتَهُ وَلَا رِزْقًا اِلَّا بَسَطْتَهُ
وَلَا خَوْفًا اِلَّا اَمَنْتَهُ وَلَا شَمْلًا اِلَّا جَمَعْتَهُ وَلَا غَائِبًا اِلَّا حَفِظْتَهُ
وَأَذِيْنَتَهُ وَلَا حَاجَةً مِنْ حَوَائِجِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَكَ فِيْهَا رِضٰى
وَلِيْ فِيْهَا صِلَاحٌ اِلَّا قَضَيْتَهَا يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ.

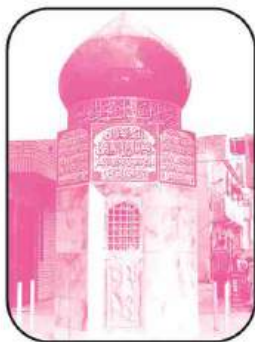
سپس به طرف ضریح برگرد و نزد پاهای حضرت بایست و بگو:
اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا اَبَا الْفَضْلِ الْعَبَّاسِ بْنِ اَمِيْرِ الْمُؤْمِنِيْنَ اَلسَّلَامُ
عَلَیْكَ يَا بَنِيَّ سَيِّدِ الْوَصِيَّيْنَ اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا بَنِيَّ اَوَّلِ الْقَوْمِ
اِسْلَامًا وَّاقْدَمِهِمْ اِيْمَانًا وَّاقْوَمِهِمْ بِدِيْنِ **اللَّهِ** وَاُخُوْطِهِمْ عَلٰی
الْاَسْلَامِ اَشْهَدُ لَقَدْ نَصَحْتَ **اللَّهَ** وَلِرَسُولِهِ وَلَءَاخِيْكَ فَنِعْمَ
الْاَعْخُ الْمُوَاسِيْ فَلَعَنَ **اللَّهُ** اُمَّةً قَتَلَتْكَ وَلَعَنَ **اللَّهُ** اُمَّةً ظَلَمَتْكَ
وَلَعَنَ **اللَّهُ** اُمَّةً اسْتَحَلَّتْ مِنْكَ الْمَحَارِمَ وَاَنْتَهَكْتَ حُرْمَةَ
الْاَسْلَامِ فَنِعْمَ الصَّابِرُ الْمَجَاهِدُ الْمُحَامِي النَّاصِرُ وَالْاَعْخُ

فَإِنِّي قَدْ رَضِيتُ يَا رَبِّي بِذَلِكَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ.

آنگاه برای خود و پدر و مادر و برادران و خواهران مؤمنت دعا کن.

مقام دستان حضرت ابوالفضل علیه السلام

۱. مقام دست راست

این مقام، محل قطع شدن و بر زمین افتادن دست راست حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام است و داخل کوچه‌ای در محله باب بغداد، سمت شمال شرقی حرم مطهر حضرت ابوالفضل علیه السلام قرار دارد.

۲. مقام دست چپ

این مقام در منطقه باب الخان، در جنوب شرقی حرم مطهر حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام قرار دارد و محل قطع شدن و بر زمین افتادن دست چپ حضرت عباس علیه السلام است.

نهر علقمه

نهر علقمه یا علقمی، نهری بوده که از فرات منشعب شده و آب زلال آن را به منطقه کربلا و سرزمین‌های اطراف آن می‌رسانده است. نسبت علقمی به شخص است، جدّ مؤیدالدین علقمی وزیر، حفر کننده آن نهر بوده است. در مرثیه‌ها،

شهادت عباس بن علی علیه السلام را کنار نهر علقمه یاد می‌کنند.

مقام امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف

مقام امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف

زیارتگاهی در کربلا و در نزدیکی حرم امام حسین علیه السلام و در کنار نهر علقمه می‌باشد، گفته شده یکی از علما در خواب، حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف را در

حال نماز خواندن در این مکان دیده است که البته برای این قول، سند معتبری وجود ندارد.

خیمه گاه

مکان خیمه گاه از زیارتگاه‌های شیعیان در کربلا است که در محل برپایی خیمه‌های امام حسین علیه السلام و یارانش در واقعه عاشورا بنا شده است.

در واقعه‌ی کربلا، آرایش خیمه‌های امام حسین علیه السلام حالت

نعل اسبی داشت تا حفاظت بیشتری داشته باشد. در پشت این خیمه‌ها، خندق حفر شده بود تا خیمه‌ها از تهاجم دشمن در امان باشد. اولین خیمه نصب شده، خیمه امام حسین علیه السلام بود. این خیمه محل جلسات و بزرگ‌ترین خیمه بود. خیمه‌های بانوان را در غرب خیمه امام علیه السلام برپا کردند.

خیمه حضرت زینب علیه السلام را پشت خیمه امام حسین علیه السلام نصب کردند. خیمه بنی‌هاشم اطراف خیمه زنان و کودکان بود. همه خیمه‌ها در پشت خیمه امام حسین علیه السلام قرار داشت. خیمه‌های یاران امام حسین علیه السلام در قسمت شرقی و در کنار خیمه‌های بنی‌هاشم نصب شد به؛ طوری که تمامی خیمه‌ها چون نیم دایره‌ای بود و در نقطه محور و مرکز آن، خیمه امام حسین علیه السلام قرار داشت.

عاشورا

خیمه گاه

بنی‌هاشم

عبداللہ رفت و سرھا را جلوی وی انداخت. عبداللہ سرھا را کہ دید، متأثر شد؛ به طوری کہ سه مرتبہ، بلند شد و نشست و پرسید: آنان را کجا یافتی؟ گفت:

میهمان یکی از پیر زنان قبیلہ ما بودند. ابن زیاد گفت: حق میهمانی آنان را ادا نکردی؟ گفت: بلہ مراعات نکردم. گفت: وقتی خواستی آن دو را بکشی، به تو چہ گفتند؟

حارث گفت: اشک در چشمشان جاری گشت و بہ من گفتند: ای مرد، دست ما را بگیر و بہ بازار ببر و ما را بفروش و از پولی کہ از فروش ما بہ دست می آوری بہرہ ببر و ما را نکش. ابن زیاد پرسید:

تو چہ گفتی؟ گفت:

درخواست آنان را قبول نکردم و گفتم: چارہای جز کشتن شما ندارم تا اینکه سر شما را برای عبداللہ ببرم و جایزہ بگیرم. ابن زیاد پرسید:

دیگر چہ گفتند؟ حارث گفت: با التماس و زاری گفتند: خویشاوندی ما با رسول اللہ ﷺ را ملاحظہ کن.

من در جواب گفتم:

شما را با رسول خدا ﷺ هیچ خویشاوندی نیست.

ابن زیاد لعنت اللہ پرسید:

سخن دیگری ہم گفتند؟ حارث گفت:

آری، گفتند:

ما را زنده نزد عبیدالله ببر تا او هر چه خواهد حکم کند، من قبول نکردم. پس وقتی ناامید شدند از من درخواست کردند اجازه دهم چند رکعت نماز بخوانند، قبول کردم. آنان چهار رکعت نماز خوانده و گفتند:

«يَا حَيُّ يَا حَكِيمُ يَا أَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ»؛

میان ما و او به حق داوری کن.» در این لحظه عبیدالله گفت: «احکم الحاکمین» حکم کرد، کیست که برخیزد و این فاسق را به درک واصل کند؟

شخصی شامی قبول کرد. عبیدالله دستور داد:

این فاسق را ببر در همان مکانی که این کودکان را در آنجا کشت، گردن بزن و سرش را برآیم بیاور.

همان

و...

بما...

فصل سوم

بخش سوم

شهر کاظمین

کاظمین

کاظمین منطقه‌ای در شمال بغداد و غرب رودخانه دجله در عراق است که به‌خاطر وجود مرقد امام کاظم علیه السلام و امام جواد علیه السلام از اماکن مقدس شیعیان به شمار می‌آید. اهمیت این منطقه برای شیعیان سبب شده است که برخی آن را شهری مستقل از بغداد به حساب آورند.

نام مشهور عربی این منطقه «کاظمیه» است و به «المشهد الکاظمی» نیز معروف است. نخستین ضریح نقره‌ای توسط سلطان بیگم، دختر میرزا ابوالحسن خان مشیرالملک و با تلاش حاجی میرزا محمدکاظم طباطبائی لازم التجار ساخته شد و در تاریخ هفدهم جمادی الثانی سال ۱۳۲۴ ق بر روی قبر امام کاظم علیه السلام و امام جواد علیه السلام نصب شد.

رواق‌های حرم

حرم مطهر از چهار رواق تشکیل شده است:

۱. رواق شمالی:

از شمال به مسجد جامع صفوی و از جنوب به ضریح مطهر راه دارد.

۲. رواق جنوبی:

از شمال به ضریح مطهر و از جنوب به باب القبله راه دارد.

زهر در بدن مبارکش ظاهر شد. ام‌الفضل از کرده خویش پشیمان شد و به گریه و زاری پرداخت حضرت فرمودند: حالا که مرا کشتی گریه و زاری می‌کنی؟ بخدا سوگند که به بلایی مبتلا خواهی شد که درمان نداشته باشد. بعدها بیماری در ام‌الفضل ایجاد شد و هر چه اطباء معالجه کردند، فایده نداشت تا آنکه از حرم معتصم بیرون آمد و آنچه داشت از مال دنیا صرف مداوای آن بیماری کرد و چنان گرفتار شد که دست نیاز به سوی مردم دراز می‌کرد و با بدترین حال مرد.

زیارتنامه امام جواد

شیخ مفید و شیخ شهید و محمد بن مشهدی نوشته‌اند: رو به سوی قبر ابی جعفر محمد بن علی الجواد علیه السلام کن که پشت سر جد بزرگوار خود مدفون است و نزد قبر آن حضرت بایست و بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ،
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نُورَ اللَّهِ فِي ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ، السَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى آبَائِكَ،
السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى أَبْنَائِكَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى
أَوْلِيَائِكَ، أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ أَقَمْتَ الصَّلَاةَ، وَآتَيْتَ الزَّكَاةَ،

وَأَمَرْتُ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَيْتُ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَتَلَوْتُ الْكِتَابَ
حَقَّ تِلَاوَتِهِ، وَجَاهَدْتُ فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ، وَصَبَرْتُ
عَلَى الْأَذَى فِي جَنْبِهِ حَتَّى أَتَاكَ الْيَقِينُ، أَتَيْتُكَ زَائِراً،
عَارِفاً بِحَقِّكَ، مُوَالِياً لِأَوْلِيَائِكَ، مُعَادِياً لِأَعْدَائِكَ، فَاشْفَعْ
لِي عِنْدَ رَبِّكَ

آنگاه ضریح را ببوس و صورت خود را بر آن بگذار. سپس دو
رکعت نماز زیارت بخوان. بعد از آن، هر نمازی که می خواهی
بخوان. بعد به سجده برو و بگو:

اَرْحَمَ مَنْ أَسَاءَ وَاقْتَرَفَ وَاسْتَكَانَ وَاعْتَرَفَ.

آنگاه طرف راست صورت را بر زمین بگذار و بگو:
إِنْ كُنْتُ بِئْسَ الْعَبْدُ فَأَنْتَ نِعْمَ الرَّبُّ.

سپس طرف چپ صورت را روی زمین بگذار و بگو:
عَظُمَ الذَّنْبُ مِنْ عَبْدِكَ فَلْيَحْسِنِ الْعَفْوَ مِنْ عِنْدِكَ يَا كَرِيمُ.
آنگاه به سجده بازگرد و «صد مرتبه» بگو:

«شُكْرًا شُكْرًا».

وداع امام جواد علیه السلام

در وداع حضرت جواد علیه السلام بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ،
أَسْتَوْدِعُكَ اللَّهُ وَأَقْرَأُ عَلَيْكَ السَّلَامَ، آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِرَسُولِهِ وَبِمَا
جِئْتَ بِهِ وَدَلَّلْتَ عَلَيْهِ، اللَّهُمَّ اكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ.

حرز امام جواد

حرز امام جواد علیه السلام دعایی مشهور در میان شیعیان است که به امام جواد علیه السلام منسوب شده و برای محافظت از بلاها به مأمون عباسی نوشته شده است.

این حرز یکی از مشهورترین حرزها شناخته می‌شود و عالمان شیعه مانند آیت‌الله بهجت به خواندن و همراه داشتن آن توصیه کرده‌اند.

يَا نُورُ يَا بُرْهَانُ، يَا مُبِينُ يَا مُنِيرُ،
يَا رَبِّ اكْفِنِي الشُّرُورَ وَآفَاتِ الدُّهُورِ،
وَأَسْأَلُكَ النِّجَاةَ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ.

تَوَازِلُ حُرُوقِ حَوَادِیْ مَا اَزَالَ فَقِيرُ
يَا أَيُّهَا الْجَوَادُ تَصَدَّقْ عَلَى الْفَقِيرِ

همان‌طور

بنا

فصل سوم

بخش چهارم

شهر سامرا

سامرا

شهر سامرا یکی از چهار شهر مقدس عراق است. این شهر در ۱۲۴ کیلومتری شمال بغداد و در سمت شرق رودخانه دجله قرار گرفته است. در سال ۲۲۱ ق. معتصم عباسی پایتخت خلافت را از شهر بغداد به سامرا منتقل ساخت. در سال ۲۵۶ ق، پایتخت باز به بغداد منتقل شد. هشت خلیفه در این شهر حکمرانی کردند.

سامرا در سه دهه پایتختی، توسعه فراوانی یافت و تعداد زیادی از کاخ‌ها و تفریح‌گاه‌ها و مساجد در این شهر ساخته شد. سامرا امروزه به سبب وجود مرقد مطهر دو پیشوای شیعه، امام هادی علیه السلام و امام حسن عسکری علیه السلام، مورد توجه جهان تشیع است.

این زیارتگاه که قلب شهر امروزی را تشکیل می‌دهد، در دوران زندگانی دو امام علیهم السلام خانه مسکونی آنان بود که پس از شهادت در آنجا دفن شده‌اند.

به گفته یاقوت حموی، سامرا را «سام بن نوح» ساخته است و شاید سبب نام گذاری این منطقه به سامرا نیز همین باشد؛ «سام راه» یعنی راه عبور و مرور سام.

همان

همان

بارگاه مطهر عسکریین علیه السلام

مهم ترین زیارتگاه شهر
سامرا مرقد مطهر امام
هادی علیه السلام و امام حسن
العسکری علیه السلام است که
دارای حرم و بارگاهی
مجلل با گنبدی طلایی

است که از دور دست قابل مشاهده است. امام هادی علیه السلام و امام
حسن عسکری علیه السلام پس از شهادت در منزلشان به خاک سپرده
شدند و شیعیان برای زیارت آنان به این خانه می آمدند.
ناصرالدوله حمدانی در سال ۳۳۳ ق. گنبدی بر سر قبر آنان
بنا کرد.

این گنبد بارها تجدید بنا و بازسازی شد. در قرن دوازدهم
هجری، به همت احمد دنبلی خوئی (متوفای، ۱۲۰۰ ق)
صحن این دو امام علیه السلام بنا شد.

وی در آن جا روضه، رواق، گنبدی عالی و گلدسته ساخت و
برای سرداب مطهر نیز صحن جداگانه‌ای با ایوان و راه پله‌ای
مستقل ساخت.

حکیمه خاتون، چهار امام شیعه را درک کرده و میان دختران امام جواد علیه السلام به فراوانی علم و فضل مشهور بود. حکیمه از زنان راوی است و احادیثی از وی نقل شده که یکی از آن‌ها حرز امام جواد علیه السلام است. امام هادی علیه السلام آموزش نرجس خاتون مادر امام زمان علیه السلام، را به حکیمه سپرد. درباره ازدواج امام حسن عسکری علیه السلام با نرجس خاتون و ولادت امام دوازدهم شیعیان علیه السلام روایات فراوانی از وی، نقل شده است. حکیمه در شب ولادت حضرت مهدی علیه السلام به درخواست امام حسن عسکری علیه السلام در کنار نرجس خاتون حضور داشت و اولین فردی است که امام زمان علیه السلام را در آغوش گرفت و بوسید. سال وفات حکیمه خاتون را سال ۲۷۴ ق ذکر کرده‌اند.

سرداب مقدس یا سرداب غیبت

این سرداب از زیارتگاه‌های مهم سامرا است. سرداب یا زیرزمین بخشی از خانه مسکونی امام حسن عسکری علیه السلام بود که در آن به عبادت می‌پرداخت و پس از او محل سکونت امام زمان علیه السلام بود.

این محل از دیرباز مورد توجه شیعه بوده و از آنجا که عبادتگاه سه امام است، قداست و احترام ویژه‌ای دارد.

لِقَائِهِ الْمَوْتُ الَّذِي جَعَلْتَهُ عَلَى عِبَادِكَ حَتْمًا وَ أَقْدَرْتَ
 بِهِ عَلَى خَلِيقَتِكَ رَغْمًا فَأَبْعَثْنِي عِنْدَ خُرُوجِهِ ظَاهِرًا مِنْ
 حُفْرَتِي مُؤْتَرِّرًا كَفَنِي حَتَّى أَجَاهِدَ بَيْنَ يَدَيْهِ فِي الصَّفِّ
 الَّذِي أَتْنَيْتَ عَلَى أَهْلِهِ فِي كِتَابِكَ فَقُلْتَ كَأَنَّهُمْ بَنِيَانُ
 مَرْصُوضُ اللَّهِ طَالَ الْإِنْتِظَارُ وَ شِمِتَ مِنَّا (بِنَا) الْفَجَارُ
 وَ صَعِبَ عَلَيْنَا الْإِنْتِصَارُ اللَّهُمَّ أَرْنَا وَجْهَ وَلِيِّكَ الْمَيْمُونِ
 فِي حَيَاتِنَا وَ بَعْدَ الْمُنُونِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَدِينُ لَكَ بِالرَّجْعَةِ
 بَيْنَ يَدَيَّ صَاحِبِ هَذِهِ الْبُقْعَةِ الْغَوُثُ الْغَوُثُ الْغَوُثُ يَا
 صَاحِبَ الزَّمَانِ قَطَعْتَ فِي وَصْلَتِكَ الْخُلَانَ وَ هَجَرْتَ
 لِرِيزَاتِكَ الْأَوْطَانَ وَ أَخْفَيْتَ أَمْرِي عَنْ أَهْلِ الْبُلْدَانِ
 لِتَكُونَ شَفِيعًا عِنْدَ رَبِّكَ وَ رَبِّي وَ إِلَيَّ آبَائِكَ وَ مَوَالِي فِي
 حُسْنِ التَّوْفِيقِ لِي وَ إِسْبَاغِ النِّعْمَةِ عَلَيَّ وَ سَوْقِ
 الْإِحْسَانِ إِلَيَّ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ
 أَصْحَابِ الْحَقِّ وَ قَادَةِ الْخَلْقِ وَ اسْتَجِبْ مِنِّي مَا دَعَوْتُكَ
 وَ أَعْطِنِي مَا لَمْ أَنْطِقْ بِهِ فِي دُعَائِي مِنْ صَلَاحِ دِينِي وَ
 دُنْيَايَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مُجِيدٌ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ
 الطَّاهِرِينَ.

امامزاده سيد محمد

فرزند امام هادی و برادر امام
 حسن عسکری است. مادر ایشان،
 حدیث (سلیل) نام دارد. او در سال
 ۲۲۸ هجری قمری، در صریا
 (روستایی نزدیک مدینه) به دنیا
 آمد.

همان

بسم الله الرحمن الرحيم

با احضار شدن امام هادی علیه السلام به سامرا توسط متوکل عباسی، سید محمد علیه السلام در صریا ماند؛ طبق گفته‌ها، سید محمد علیه السلام پس از دیدار پدرش، در سال ۲۵۲ هجری وقتی از سامرا به مدینه باز می‌گشت، در این راه، در منطقه بلد بر اثر بیماری از دنیا رفت و پیکرش همان‌جا دفن شد. کنیه سید محمد علیه السلام را ابوجعفر و ابوعلی می‌نامند و به سبع الدجیل، سبع الجزیره و سید محمد بعاج نیز مقلب است. از لحاظ ادب و اخلاق سید محمد علیه السلام مشهور بود؛ چراکه نزد برادرش امام حسن عسکری علیه السلام تربیت شده بود. ایشان نزد شیعیان و نیز اهل سنت منطقه از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. به گونه‌ای که قسم خوردن به سید محمد علیه السلام موجب پایان یافتن اختلافات و مشاجرات است.

هنگام وفاتش نقل کرده‌اند که امام حسن عسکری علیه السلام در مرگ سید محمد علیه السلام، گریبان خود را پاره کرد و در پاسخ به معترضان به این کار، از گریبان چاک‌دادن حضرت موسی علیه السلام برای مرگ برادرش هارون مثال زد. بارگاه سید محمد علیه السلام در مسیر بغداد به سامرا قرار گرفته است و زائران معمولاً پیش از زیارت سامرا به این مکان مشرف می‌شوند. این بارگاه که در منطقه‌ای به اسم بلد واقع شده است، ۵۰ کیلومتر با شهر سامرا و ۸۵ کیلومتر با بغداد فاصله دارد.

فصل سوم

بخش پنجم

اطلاعات عمومی

خارج

وزارت امور خارجه

تهران

پیاده‌روی اربعین علاوه بر اینکه یک سفر معنوی و مذهبی است، تجربه فرهنگی عمیقی را برای میلیون‌ها زائر حاضر در شهر کربلا فراهم می‌کند. به منظور آماده شدن برای این اتفاق بزرگ و مهم، دانستن عبارات و اصطلاحات پرکاربرد عربی می‌تواند به طور قابل توجهی تجربه غنی‌تر را به زائر بدهد. علاوه بر این‌ها یادگیری این اصطلاحات به زائر کمک می‌کند تا به راحتی مسیر پیاده‌روی خود را پیدا و با زائران دیگر ارتباط برقرار کند و به بهترین شکل در فضای معنوی و مذهبی غرق شود.

اطلاعات سفر

سفارت خانه و کنسولگری ایران در عراق

ایران یک سفارتخانه در بغداد و ۵ کنسولگری در شهرهای اربیل، بصره، سلیمانیه، کربلا و نجف به شرح زیر دارد.

سفارت ایران در بغداد: الصالحیه - کراده مریم - محله ۲۲۲ - زقاق - کوچه ۳۵ - تماس ۰۰۹۶۴۷۸۱۴۴۳۶۶۹۴

کنسولگری سلیمانیه: بختیاری تازه - روبروی پمپ بنزین بینائی - گرد فریدون عبدالقادر شماره تلفن: ۳۱۹۴۸۴۸ - ۰۵۳

کنسولگری کربلا:

خیابان حی الاسکان شماره تماس: ۰۰۹۶۴۳۲۲۲۲۹۰۵

کنسولگری نجف:

منطقه ولایه جنب صحن حضرت فاطمه الزهرا (ع) - هتل
بین المللی کوثر - تلفن: ۰۰۹۶۴۷۸۲۶۵۹۳۰۶۰

کنسولگری بصره: منطقه البراضیه - خیابان سید امین
جنب اداره برق تلفن: ۰۰۹۶۴۷۹۰۱۳۹۹۲۶۴

کنسولگری اربیل: جاده ۳۰ متری - محله مناره ۲۰۴ -
کوچه ۳۰ - پلاک ۳ - تلفن: ۰۰۹۶۴۶۶۲۵۲۸۴۴۴

وسایل مورد نیاز پیاده روی اربعین

۱. گذرنامه و کارت شناسایی
۲. کوله پشتی سبک و استاندارد
۳. پول ایرانی یا ارز (دینار)
۴. لباس متناسب با فصل
۵. مهر، تسبیح، کتاب دعا (راهنمای زائر)
۶. حوله دستی، حوله حمام، ملحفه
۷. لیوان نشکن، قاشق و چنگال
۸. مسواک و خمیر دندان، شانه یا برس کوچک
۹. پودر شوینده، شامپو
۱۰. نخ و سوزن، ناخنگیر، سنجاق قفلی
۱۱. داروهای مورد نیاز (همراه با نسخه پزشک)

شیوه‌های حفظ آثار معنوی و اخلاقی سفر اربعین

چگونه آثار و برکات و دستاوردهای این سفر زیارتی و معنوی را در زندگی خود پیاده کنیم؟

هرزائری به فراخور علاقه و انگیزه و وضعیت زندگی خویش می‌تواند این موارد را مورد استفاده قرار دهد:

۱). با یادآوری لحظه‌های زیارت و وقایع غم‌انگیز مصیبت کربلا، پیوند معنوی خود را با امام حسین علیه السلام مستحکم کنیم. سلام دادن به امام حسین علیه السلام در اول صبح و آخر شب، بهترین گزینه برای شروع و پایان کارهای روزانه ما می‌تواند باشد.

۲). تلاش کنیم آموزه‌های امام حسین علیه السلام مانند عدالت‌خواهی و دفاع از مظلومان، امر به معروف و نهی از منکر، آزادگی، ایثار و شهادت‌طلبی را در تمام ابعاد زندگی خود پیاده کنیم.

۳). در مشکلات و سختی‌ها، به امام حسین علیه السلام توسل جسته و از ایشان طلب کمک کنیم. بهترین گزینه برای این کار، قرائت روزانه زیارت عاشورا است که شور و شعور حسینی را در ما زنده نگه می‌دارد.

۴). با قرائت صبحگاهی دعای عهد تقویت امید و ایمان، ایجاد روحیه انتظار و انتقام و خونخواهی امام حسین علیه السلام در رکاب امام زمان علیه السلام انس و ارتباط قلبی با منتقم خون خدا برقرار کنیم.

۱۳). با افراد صالح و با تقوا از جمله دیگر زائران اربعینی معاشرت کرده و از آن‌ها الگو بگیریم.

۱۴). در مناسبت‌های مختلف، مجالس ختم صلوات و روضه خانگی برگزار کرده و به یاد شهدای کربلا باشیم.

۱۵). در زمینه مسائل دینی و اخلاقی و معارف اسلامی مطالعه کرده و دانش و معرفت خود را افزایش دهیم.

۱۶). در گروه‌های مجازی زائران حسینی عضو شده و تجربیات خود را با دیگران به اشتراک بگذارید.

۱۷). تلاش برای بخشنده‌گی و گذشت از دیگران، می‌تواند به ما کمک کند تا به فردی مهربان‌تر و دلسوزتر تبدیل شویم و برای زیارت‌های بعدی شایسته‌تر باشیم.

۱۸). تلاش برای افزایش صبر و بردباری در برابر مشکلات و سختی‌های زندگی و تقویت ارتباط با خانواده و دوستان و ایجاد روابط سالم و صمیمی می‌تواند تأثیر مثبتی بر زندگی شما داشته باشد.

۱۹). سعی کنیم فضای خانه را برای اهل خانه، با انجام اعمال عبادی و قرائت قرآن کریم معنوی کنیم.

۲۰). به همسر و فرزندان خود محبت کرده و به نیازهای آن‌ها توجه کنیم. به فرزندان خود معارف اسلامی را آموزش داده و آن‌ها را با فرهنگ اهل بیت علیهم‌السلام آشنا کنیم.

۲۱). تشویق دوستان و آشنایان به شرکت در سفر زیارتی، می‌تواند باعث گسترش فرهنگ زیارت و ایجاد یک جامعه معنوی‌تر شود.

۲۲). استفاده از فضای مجازی برای انتشار مطالب آموزنده و جذاب در مورد زیارت اربعین، می‌تواند به ترویج فرهنگ زیارت کمک کند

۲۳). نوشتن احساسات، تجربیات و مرور عکس‌ها و فیلم‌هایی که در طول سفر گرفته‌ایم به ما کمک می‌کند تا این خاطرات را همیشه به یاد داشته باشیم و آن لحظات را زنده کنیم و به درک عمیق‌تری از معارف دین برسیم.

همانکه

و دعا کنید

بسم الله الرحمن الرحیم